

OLIMPIADA DE LINGVISTIC
FAZA JUDE EAN
Clasele IX–XII
Martie 2013

SUBIECTUL 1

MAGHIAR ¹
(15 puncte)

Se dau urm toarele numere transcrise în maghiar în ordine aleatorie: 20, 22, 125:
huszonkett , százhuszonöt, húsz.

a. Transcrieți în maghiar :

2 =

5 =

100 =

(9 puncte)

b. Explicați cum ați rezolvat.

(6 puncte)

SUBIECTUL 2

TURC ²
(30 de puncte)

Se dau urm toarele secven e în limba turc i traducerea lor în limba român :

kilimler	„covoare”	arabalar	„ma ini”
kilimde	„în covor”	deniz	„mare”
deftere	„la agend ”	masa	„mas ”
defterlerde	„în agende”	ev	„cas ”
adamlara	„la oameni”	havuç	„morcov”
taraflarda	„în p r i”	defter	„agend ”
okula	„la coal ”	adam	„om”

---

¹ Maghiara este o limb din familia uralic , ramura fino-ugric , grupul ugric, de tip aglutinant; are numeroase forme de caz marcate prin sufixe diferite.

² Limba turc vorbit în Turcia (*türkçe* sau *türk dili*) face parte din marele grup al limbilor altaice. Num rul vorbitorilor nativi este estimat la 80 de milioane, iar num rul total de vorbitori la 95 de milioane. Limba turc este aglutinant (o limb în care cuvintele mai complexe decât o r d cin se formeaz prin alipirea unor segmente/afixe, fiecare dintre acestea exprimând o singur informație semantic sau gramatical – de tipul gen, num r, caz etc.)

a. Traduce i urm toarele secven e în limba turc :

în mare

mese

la case

la morcov

în agend

în covoare

(18 puncte)

b. Explica i cum a i ajuns la traducerea propus .

(12 puncte)

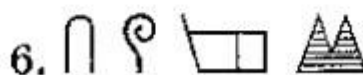
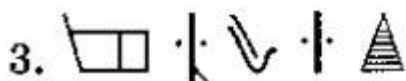
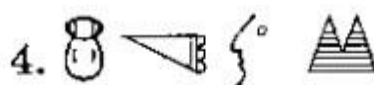
SUBIECTUL 3

LIMBA LUWIAN ³

(45 de puncte)

În secolul 20, arheologii au colectat o cantitate mare de inscrip ii presupuse a fi în limba hitit antic . Aceste scrieri au r mas indescifrabile pân când un cercet tor a descoperit c multe dintre cuvintele din inscrip ii erau nume de regiuni, de ora e sau de regi. Descoperind acest lucru, cercet torii au reu it s dezlege misterul acestui sistem de scriere antic. De asemenea, s-a descoperit c limbajul nu era hitit, ci era vorba despre o ramur a limbii anatoliene, i anume, limba luwian .

Inscrip iile de mai jos corespund unor nume de regiuni: **Khamatu, Palaa**; unor nume de ora e: **Kurkuma, Tuvarnava** i unor nume de regi: **Varpalava, Tarkumuva**:

a. Potrivi i fiecare inscrip ie cu numele pe care îl reprezint .

(18 puncte)

b. Transforma i urm toarele nume de regiuni i regi în inscrip ii (folosind sistemul de scriere luwian): *Regele Parta, Regiunea Tarmu, Regiunea Tuva, Regiunea Narva*. (12 puncte)

c. Explicați-v demersul.

(15 puncte)

Timp de lucru: 3 ore

Din oficiu: 10 puncte

³ Este o limb antic , disp rut , care s-a vorbit în sudul Anatoliei. Este reprezentat de o scriere hieroglific .

REZOLVARE

SUBIECTUL 1

a.

2 = kett

5 = öt

100 = száz

b. Prin compararea celor trei numere transcrise, se observă că există un segment comun *husz*, care se poate echivala cu 20, care este numărul cu structura cea mai simplă :

húsz = 20

husz-on-kett

száz-húsz-on-öt

Dacă se face împărțirea ca mai sus, ținând cont de segmentul cunoscut, se observă că segmentul *on* se repetă în celelalte numere, care nu au niciun alt element comun, în afară de 20 => *on* este echivalentul lui 20

În afară de *on*, primul numeral are două segmente, deci se poate identifica cu 22, iar cel de-al doilea are trei segmente, deci se poate identifica cu 125.

husz-on-kett = 22

száz-húsz-on-öt = 125

⇒ *kett* = 2

⇒ *öt* = 5

⇒ *száz* = 100

SUBIECTUL 2

a. în mare – **denizde**

mese – **masalar**

la case – **evlere**

la morcov – **havuça**

în agendă – **defterde**

în covoare – **kilimlerde**

b. Din datele oferite, se observă că spre deosebire de limba română, unde avem prepoziții, limba turcă are postpoziții (care se aseamănă cu sufixele din limba română): de exemplu, în turcă, prepozițiile din română, „în” și „la”, sunt marcate prin postpoziții specifice, care apar după substantiv lipite de acesta

în = *-de, -da*

la = *-a, -e*

Acest lucru se poate observa din perechea minimală :

defter – „agendă”

deftere – „la agendă”

Din compararea formelor *kilim-ler* i *kilim-de* se observă că pluralul este realizat în turc în același fel ca postpozițiile, printr-un sufix.

Limba turc se caracterizează prin armonie vocalică (elevii nu trebuie să numească acest fenomen, ci doar să-l observe): forma postpozițiilor și a marcii de plural diferă în funcție de vocalele prezente în cuvântul de bază.

<u>defter</u> – „agendă”		<u>okul</u> – „coală”
<u>deftere</u> – „la agendă”	vs	<u>okula</u> – „la coală”
<u>kilim</u> – „covor”	vs	<u>araba</u> – ma în
<u>kilimler</u> – „covoare”		<u>arabalar</u> – ma ini

Se observă că în turc există:

- două marci de plural: *-ler* se folosește atunci când cuvântul de bază conține vocalele *i, e*, iar *-lar*, atunci când cuvântul de bază conține vocala *a*;
- două postpoziții pentru valoarea „în”: *-de*, folosit atunci când cuvântul de bază conține vocalele *e, i*, și *-da*, atunci când cuvântul de bază conține vocala *a*;
- două postpoziții pentru valoarea „la”: *-e*, folosit atunci când cuvântul de bază conține vocalele *e, i*, și *-a*, atunci când cuvântul de bază conține vocalele *a, o, u*;

Ordinea sufixelor pentru substantiv, atunci când sunt mai multe sufixe (marcă de plural + postpoziție) este următoarea:

Substantiv + marcă de plural + postpoziție
 defter-ler-de
 adam-lar-a
 taraf-lar-da

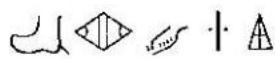
SUBIECTUL 3

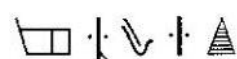
a.

 Varpalava

 Kurkuma

 Palaa

 Tarkumuva

 Tuvarnava

 Kamatu

b.

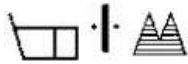
Regele Parta

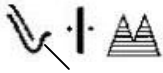
Regiunea Tarmu

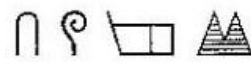
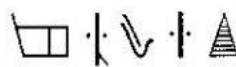
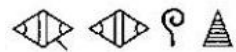
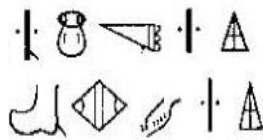
Regiunea Tuva

Regiunea Narva

c. Inscripțiile se pot grupa câte două, în funcție de ultimul semn care se repetă :

- Din observația de mai sus rezultă că ultimul semn desemnează categoria din care face parte cuvântul (nume de orașe, de regiuni sau de regi).
- Se compară perechile de inscripții cu denumirile deja grupate în cerința anterioară, astfel:

Khamatu
Palaa

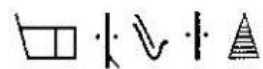
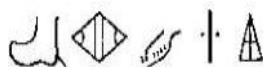
Kurkuma
Tuvarnava

Varpalava
Tarkumuva

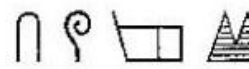
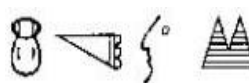
- Se observă că numărul de semne nu coincide cu numărul de litere, nici cu numărul de silabe.

După ce am remarcat faptul că ultimul semn din inscripție reprezintă o marcă a categoriei (regiune, oraș, rege), mai observăm că rămân:

Trei inscripții formate din **patru** semne:

Trei inscripții formate din **trei** semne:

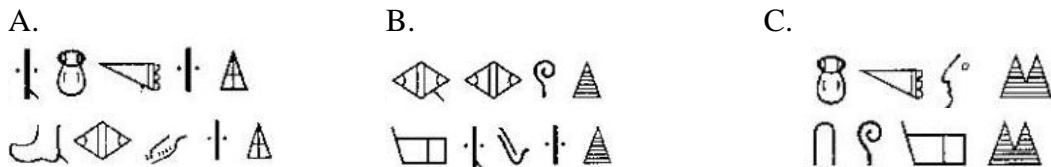
- În prima coloană de inscripții, după ce am eliminat ultimul semn, marcă a categoriei, observăm că apare același semn la sfârșitul inscripțiilor: . Aadar, trebuie să existe trei cuvinte care se termină cu aceeași literă sau silabă. Cele trei cuvinte sunt:

Tuvarnava
Varpalava
Tarkumuva

- Numărul de litere nu corespunde cu numărul de inscripții; cel mai probabil, numărul de silabe corespunde cu numărul de inscripții (patru inscripții – patru silabe):

Tu-var-na-va
 Var-pa-la-va
 Tar-ku-mu-va

- Dacă un semn corespunde unei silabe, atunci semnul corespunde silabei -va.
 - Se analizează cu atenție gruparea inscripțiilor făcând la început, după observarea mărcii de categorie, și cuvintele grupate în cerință:

Regiuni:
 Khamatu
 Palaa

Orașe:
 Kurkuma
 Tuvarnava

Regi:
 Varpalava
 Tarkumuva

- Fiindcă semnul corespunde silabei -va-, se poate deduce că inscripțiile din grupul A sunt nume de regi, inscripțiile din grupul B sunt nume de orașe și inscripțiile din grupul C sunt nume de regiuni. Astfel:

 rege   oraș   regiune

- Cu ajutorul celor 4 semne dezlegate, pot fi descoperite și restul semnelor: se analizează perechea de inscripții nume de orașe (coloana B), pentru că penultimul semn nu se repetă. Inscripția care conține semnul corespunde numelui **Tuvarnava**, iar cealaltă inscripție, numelui **Kurkuma**:

 Tuvarnava

 Kurkuma

- Se poate observa, din exemplul de mai sus, că avem două perechi de semne asemănătoare:

  și
 și două perechi de silabe asemănătoare:
 -var-, -va- și kur-, -ku-

De aici, rezultă că semnul marchează sunetul sau litera r.

Correspondențele semn-silabă sunt:

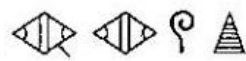
Semn	Silabă
------	--------

	-va-
	-var-
	-ku-
	-kur-
	-ma-
	-na-
	-tu-
	-ka-
	-pa-
	-la-
	-a-
	-tar-
	-mu-

=> Coresponden a inscrip ie – nume:

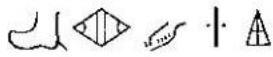
Varpalava

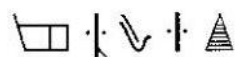
Kurkuma

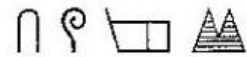
Palaa

Tarkumuva

Tuvarnava

Kamatu

BAREM

SUBIECTUL 1

- a. Se acord câte 3 p. pentru fiecare număr transcris corect, în total 9 puncte.
- b. Se acord 6 puncte pentru explicația corectă, logică, argumentată.

SUBIECTUL 2

- a. Se acord câte 3 p. pentru fiecare traducere corectă, în total 18 p.
- b. Se acord 10 puncte pentru formularea corectă, logică, argumentată a explicațiilor. Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice (armonie vocalică, tipul vocalelor, sufix, postpoziție etc.) în explicație. Se acord 2 puncte pentru detalierea ordinarilor corecte a sufixelor care se atașează substantivului.

SUBIECTUL 3

- a. Se acord câte 3 puncte pentru fiecare corespondență inscripție – nume (de regiuni, de orașe, de regi), în total 18 puncte.
- b. Se acord 3 puncte pentru fiecare corespondență nume – inscripție, în total 12 puncte.
- c. Se acord 15 puncte pentru formularea corectă, logică, argumentată a explicațiilor pentru descrierea corectă a pașilor rezolvării.

Din oficiu: 10 puncte

Total: 100 de puncte